

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT ARXITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETI

"Tasdiqlayman"

Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar

prorektori v.v.b.

Sh.Reyimbayev

2026 yil

**TOSHKENT ARXITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETIDA ILMIY
KADRLAR TAYYORLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARIGA OID
05.09.05 – «QURILISH MATERIALLARI VA BUYUMLARI» ILMIY
IXTISOSLIGI BO'YICHA TAYANCH DOKTORANTURA (PHD) VA
DOKTORANTURA (DSC)GA QABUL QILISHDA ILMIY TADQIQOT
ISHI TAQDIMOTINI O'TKAZISH**

DASTURI

Toshkent – 2026 y.

Dastur Toshkent arxitektura-qurilish universitetining Ilmiy-texnik kengashida ko'rib chiqilgan va 2026 yil "___" ___dagi "___" -sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

Dasturni tuzuvchilar:

Kamilov X.X. - Toshkent arxitektura-qurilish universiteti «Qurilish materiallari va konstruksiyalari texnologiyasi» kafedrası professori, texnika fanlari doktori, professor.

Shakirov T.T. - Toshkent arxitektura-qurilish universiteti «Qurilish materiallari va konstruksiyalari texnologiyasi» kafedrası mudiri, texnika fanlari nomzodi, professor.

Axmedov S.I. - Toshkent arxitektura-qurilish universiteti «Qurilish va atrof muhiti muxandisligi» kafedrası mudiri, texnika fanlari nomzodi, professor.

Ushbu dastur «Qurilish materiallari va konstruksiyalari texnologiyasi» kafedrasining 2026 yil ___ avgustidagi ___-son majlisida ko'rib chiqilgan.

«Qurilish materiallari va konstruksiyalari texnologiyasi» kafedrası mudiri

Shakirov T.T.

1. UMUMIY QOIDALAR

Mazkur Dastur O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 26-maydagi "Yangi avlod ilmiy kadrlarini tayyorlash va ularni attestatsiya qilish tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi PF-98-son Farmoni hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Innovatsion rivojlanish agentligi tomonidan ishlab chiqilgan "Ilmiy kadrlar tayyorlashning ustuvor yo'nalishlariga oid ixtisosliklar bo'yicha tayanch doktorantura (PhD) va doktorantura (DSc)ga qabul qilishda ilmiy tadqiqot ishi taqdimotini tayyorlash, taqdim etish va baholash bo'yicha Ushbu ko'rsatma" asosida ishlab chiqilgan.

Mazkur Dastur Toshkent arxitektura-qurilish universitetida 05.09.05 - «Qurilish materiallari va buyumlari» ilmiy ixtisosligi bo'yicha tayanch doktorantura (PhD) va doktorantura (DSc)ga qabul qilishda talabgorlarning ilmiy tadqiqot ishi taqdimotini tayyorlash, taqdim etish, tashkil etish, o'lkazish va baholash tartibini belgilaydi.

Ilmiy tadqiqot ishi taqdimoti talabgor tomonidan rejalashtirilayotgan ilmiy tadqiqotning maqsadi, obyekti, ilmiy ahamiyati, metodologik asoslari, kutilayotgan natijalari hamda uni amalga oshirish rejasi to'g'risidagi ma'lumotlarni qamrab oluvchi material hisoblanadi.

Taqdimotda keltiriladigan ma'lumotlar ishonchli ilmiy, statistik, tahliliy va boshqa tegishli manbalarga asoslangan bo'lishi lozim.

Taqdimot mazmuni aniq, qisqa, mantiqiy izchillikda bayon qilinishi, uning tarkibiy qismlari o'zaro uzviy bog'langan bo'lishi hamda rejalashtirilayotgan tadqiqot g'oyasini yaxlit anglash imkonini berishi lozim.

Taqdimot, qoida tariqasida, davlat tilida tayyorlanadi. Ilmiy ixtisoslik va talabgorning xususiyatidan kelib chiqib, taqdimot rus, ingliz yoki boshqa tilda tayyorlanishi mumkin.

Talabgorning rejalashtirilayotgan tadqiqot mavzusi 05.09.05 - «Qurilish materiallari va buyumlari» ilmiy ixtisosligi pasporti mazmuni va yo'nalishlariga muvofiq bo'lishi shart.

2. ILMIY TADQIQOT ISHI TAQDIMOTINING MAQSADI VA VAZIFALARI

Ilmiy tadqiqot ishi taqdimotining asosiy maqsadi - talabgorning tanlangan ilmiy ixtisoslik bo'yicha mustaqil ilmiy tadqiqot olib borishga tayyorgarligi, ilmiy salohiyati, ilmiy muammorni anglash va asoslash qobiliyati hamda rejalashtirilayotgan tadqiqotni amalga oshirish imkoniyatini xolis baholashdan iborat.

Taqdimotning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

talabgorning ilmiy muammorni aniq belgilay olish va uning dolzarbligini ilmiy asoslash qobiliyatini baholashi;

mavzuning o'rganilganlik darajasi bo'yicha mahalliy va xorijiy tadqiqotlarni tahlil qila olishini aniqlashi;

tadqiqotning maqsadi, vazifalari, obyekti va predmetini to'g'ri shakllantira olishini baholashi;

tadqiqot metodologiyasi va ilmiy usullarni asosi tanlay olish qobiliyatini aniqlashi;

rejalashtirilayotgan tadqiqot g'oyasi va uning kutilayotgan ilmiy ahamiyatini baholashi;

tadqiqotni belgilangan muddarda amalga oshirish imkoniyati va ish rejasining asoslanganligini aniqlashi;

talabgorning o'z ilmiy pozitsiyasini mustaqil bayon etish, asoslash va komissiya a'zolarining savollariga ilmiy jihaddan javob berish qobiliyatini baholashi.

3. TAYANCH DOKTORANTURA (PhD)GA TALABGORNING TAQDIMOTI

Tayanch doktorantura (PhD)ga talabgorning taqdimoti uning mustaqil ilmiy tadqiqot olib borishga tayyorligi, ilmiy muammorni anglashi, tadqiqot maqsadi va vazifalarini belgilashi, asoslangan tadqiqot usullarini tanlashi hamda tadqiqotni rejalashtira olish salohiyatini namoyon etishi lozim.

PhD talabgoridan qabul bosqichida yakuniy ilmiy natija yoki tayyor ilmiy yangilik talab qilinmaydi. Asosiy e'tibor tanlangan ilmiy muammoning asoslanganligi, tadqiqot qismlarining mantiqiy bog'liqligi va tadqiqotni amalga oshirish imkoniyatiga qaratiladi.

Taqdimotda quyidagi asosiy masalalar yoritiladi:

1. tadqiqot mavzusi va talabgor to'g'risida asosiy ma'lumotlar;
2. tadqiqot mavzusining dolzarbligini va o'rganilganlik darajasi;
3. tadqiqotning maqsadi va vazifalari;
4. tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi;
5. tadqiqot metodologiyasi va usullari;
6. tadqiqot g'oyasi va kutilayotgan ilmiy ahamiyati;
7. tadqiqotni amalga oshirish bosqichlari va ish rejasini;
8. tadqiqotni amalga oshirish imkoniyati va yakuniy asoslash.

Ushbu bo'limlarning mazmuni mazkur Dasturga 1-ilova sifatida keltirilgan namuna asosida shakllantiriladi.

4. DOKTORANTURA (DSc)GA TALABGORNING TAQDIMOTI

Doktorantura (DSc)ga talabgor taqdimotida avvalgi ilmiy natijalari va ilmiy tajribasiga tayangan holda yangi ilmiy muammorni belgilashi, uni hal etish

konsepsiyasini asoslashni, kutilayotgan ilmiy yangilikni, ilmiy va amaliy ahamiyatini hamda tadqiqotni amalga oshirish strategiyasini ko'rsatib berishi lozim.

DSc taqdimotida quyidagi asosiy masalalar yoritiladi:

1. tadqiqot mavzusi va talabgor to'g'risida asosiy ma'lumotlar;
2. avvalgi ilmiy natijalar va ularning rejalashtirilayotgan tadqiqot bilan bog'liqligi;

3. ilmiy muammoning zamonaviy holati va hal etilmagan jihatlari;

4. tadqiqot konsepsiyasi, maqsadi va asosiy vazifalari;

5. tadqiqot obyekti, predmeti va qamrovi;

6. tadqiqot metodologiyasi va usullari;

7. kutilayotgan ilmiy yangilik;

8. kutilayotgan natijalarning ilmiy va amaliy ahamiyati;

9. tadqiqotni amalga oshirish strategiyasi, bosqichlari va yakuniy asoslash.

DSc taqdimotining tarkibiy tuzilishi mazkur Dasturga 2-ilova sifatida keltirilgan namuna asosida shakllantiriladi.

5. TAQDIMOTNI TASHKIL ETISH VA O'TKAZISH

Taqdimotlarni tashkil etish va o'tkazishda barcha talabgorlarga teng sharoit yaratish, yagona yondashuvni qo'llash, baholashning xolisligi va jarayonning shaffofligini ta'minlash asosiy tamoyillar hisoblanadi.

Taqdimot o'tkaziladigan sana, vaqt, joy, format, taqdimot va savol-javob uchun ajratiladigan vaqt universitet tomonidan oldindan belgilanadi va talabgorlarga ma'lum qilinadi.

Barcha talabgorlarga taqdimot qilish va komissiya a'zolarining savollariga javob berish uchun bir xil vaqt va teng tashkiliy sharoit yaratiladi.

Talabgorlarning taqdimotlarini ko'rib chiqish va baholash uchun 05.09.05 – "Quritish materiallari va buyumlari" ilmiy ixtisosligi hamda tadqiqot yo'nalishi xususiyatlarini inobatga olgan holda qabul komissiyasi shakllantiriladi.

Komissiya tarkibi taqdim etilayotgan tadqiqotni mazmunan baholash imkonini beruvchi tegishli ilmiy malaka va tajribaga ega kamida 5 nafar mutaxassisdan iborat bo'ladi.

Komissiya a'zosi talabgor bilan bog'liq manfaatlar to'qashuvi yoki baholash xolisligiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan boshqa holatlar mavjud bo'lsa, ushbu komissiya a'zosi mazkur talabgorni baholasida ishtirok etmaydi.

Taqdimot va komissiya bilan savol-javob jarayoni videokuzatuv ostida va texnik imkoniyat mavjud bo'lganda onlayn translyatsiya asosida o'tkazilishi mumkin.

Talabgor taqdimot matnini to'liq o'qib berish bilan cheklanmasdan, o'z tadqiqot taklifining mazmuni mustaqil tushuntirib berishi lozim.

Taqdimot yakunlanganidan keyin komissiya a'zolari talabgorga uning rejalashtirilayotgan ta'dqiqot mazmuniga oid savollar beradilar.

6. TAQDIMOTNI BAHOLASH TARTIBI

Talabgorning ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimoti 100 ballik tizimda baholanadi.

Tayanch doktorantura (PhD)ga talabgorni baholash mazkur Dasturga 3-ildova sifatida keltirilgan, doktorantura (DSc)ga talabgorni baholash esa 4-ildova sifatida keltirilgan baholash jadvali va mezonlari asosida amalga oshiriladi.

Taqdimot mazmunida nazarda tutilmagan qo'shimcha talablar yoki qo'shimcha baholash shartlarini qo'llashga yo'l qo'yilmaydi.

Baholash ikki bosqichda amalga oshiriladi:

birinchi bosqichda komissiya a'zolari talabgor tomonidan hujjat topshirish jarayonida taqdim etilgan materiallar bilan oldindan tanishadi va belgilangan baholash ko'rsatkichlari bo'yicha dastlabki qaydlarni amalga oshiradi;

ikkinchi bosqichda talabgorning og'zaki taqdimoti va savol-javob natijalari baholanib, har bir komissiya a'zosi baholash jadvalini yakuniy rasmiylashtiradi.

Har bir komissiya a'zosi talabgorni boshqa komissiya a'zolaridan mustaqil ravishda baholaydi.

Agar muayyan ko'rsatkich bo'yicha eng yuqori balldan kam ball qo'yilsa, komissiya a'zosi bajarilmagan shartni yoki ball kamaytirilishiga asos bo'lgan aniq holatni baholash jadvalida ko'rsatishi shart.

Komissiya a'zolari tomonidan qo'yilgan umumiy ballar asosida talabgorning yakuniy natijasi ularning o'rtacha arifmetik qiymati sifatida hisoblanadi.

7. TAQDIMOT NATIJALARINI ANIQLASH

Ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimoti natijasida talabgor to'plashi mumkin bo'lgan eng yuqori ball – 100 ball.

Taqdimot natijasi bo'yicha 56 ball va undan yuqori ball to'plagan talabgor ijobiy baholangan, deb hisoblanadi.

55 ball va undan kam ball to'plagan talabgor taqdimotdan o'tmagan, deb hisoblanadi.

Baholash yakunlanganidan so'ng talabgorga uning yakuniy bali ma'lum qilinadi.

Baholash jadvalari va natijalar qo'yilgan ballarni baholash mezonlari kesimida keyinchalik tekshirish imkonini beruvchi shaklda rasmiylashtiriladi va belgilangan tartibda saqlanadi.

Talabgorlarning yakuniy ballari teng bo'lgan hollarda tanlov amaldagi oliy ta'limdan keyingi ta'lim sohasiga oid qonunchilik hujjatlari belgilangan mezonlar asosida amalga oshiriladi.

8. APPELLYATSIYA SHIKOYATLARINI KO'RIB CHIQISH

Talabgor taqdimot natijasidan norozi bo'lgan taqdirda natija rasman e'lon qilingan vaqtdan boshlab **24 soat ichida** apellyatsiya shikoyati bilan murojaat qilish huquqiga ega.

Apellyatsiya shikoyati yozma yoki universitet tomonidan belgilangan elektron shaklda qabul qilinadi.

Belgilangan 24 soatlik muddat o'tgandan keyin taqdim etilgan apellyatsiya shikoyatlari ko'rib chiqilmaydi.

Apellyatsiya shikoyatini ko'rib chiqish uchun universitet rektorining buyrug'i bilan apellyatsiya komissiyasi tuziladi.

Apellyatsiya jarayonida:

talabgorga qo'yilgan ballarning tasdiqlangan baholash mezonlariga muvofiq;

komissiya a'zolari tomonidan baholash jadvallarining to'g'ri to'ldirilganligi; ball kamaytirilganda uning aniq asosi ko'rsatilganligi;

yakuniy ballning to'g'ri hisoblanganligi ko'rib chiqiladi.

Apellyatsiya yangi taqdimot o'tkazish yoki talabgorni qayta baholash uchun ikkinchi imkoniyat hisoblanmaydi. Apellyatsiyaning maqsadi dastlabki baholash jarayonining belgilangan mezonlarga muvofiq va xolis amalga oshirilganligini tekshirishdan iborat.

Apellyatsiya natijasi bo'yicha qabul qilingan qaror tegishli tartibda rasmiylashtiriladi va talabgorga ma'lum qilinadi.

9. YAKUNIY QOIDALAR

Talabgorlarga qabul jarayoni boshlanishidan oldin ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimotining mazmuniga qo'yiladigan talablar, uni o'tkazish tartibi, baholash mezonlari hamda apellyatsiya berish tartibi bilan tanishish imkoniyati yaratiladi.

Mazkur Dasturga quyidagi namunaviy hujjatlar ilova qilinadi va uning ajralmas qismi hisoblanadi:

1-ildova. Tayanch doktorantura (PhD)ga talabgorning ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimotini shakllantirish namunasi;

2-ildova. Doktorantura (DSc)ga talabgorning ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimotini shakllantirish namunasi;

3-ildova. Tayanch doktorantura (PhD)ga talabgorning ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimotini baholash jadvali;

4-ildova. Doktorantura (DSc)ga talabgorning ilmiy ta'dqiqot ishi taqdimotini baholash jadvali.